

Notitie:	Ecologisch Werkplan rioolrenovatie Bukel
----------	--

Project: Rioolrenovatie Bukel - ecologisch werkplan
Projectnummer: NL EM-703.002
Datum: 28 februari 2019

In het kader van de voorgenomen rioolrenovatie onder de Bukel is in 2018 een verkennend natuurwaardenonderzoek uitgevoerd (bureau VERBEEK, 2018). Naar aanleiding van de conclusies uit het verkennend natuurwaardenonderzoek is in januari 2019 een aanvullende schouw uitgevoerd van de (naar verwachting) te rooien beplantingen. Begin 2019 is door bureau VERBEEK tevens een aanvullend verkennend natuurwaardenonderzoek uitgevoerd op vier deellocaties die geen onderdeel waren van het oorspronkelijke onderzoek en waarvan de deellocaties 1 en 2 relevant zijn voor de rioolrenovatie. De belangrijkste conclusie uit deze onderzoeken is, dat met inachtneming van een aantal in de onderzoeken beschreven mitigerende maatregelen voor de rioolrenovatie kan worden voldaan aan de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming betreffende de gebiedsbescherming en soortbescherming. De aanvraag van een ontheffing op basis van overtreding van verbodsbepalingen uit H2 (Natura2000-gebieden) en/of H3 (soortbescherming) van de Wet natuurbescherming is daarbij niet nodig gebleken. Voorliggend ecologisch werkplan vormt de praktische uitwerking van de mitigerende maatregelen uit het (aanvullend) verkennend natuurwaardenonderzoek en de ecologische schouw.

Voor de uitvoering van het werk relevante (streng) beschermde soorten

Op basis van het verkennend natuurwaardenonderzoek dient bij de uitvoering van het werk in het terrein rekening gehouden te worden met de volgende (streng) beschermde soorten en leefgebiedfuncties:

1. Vaatplanten - Grote leeuwenklauw: het werkterrein omvat potentiële groeiplaatsen van de soort.
2. Zoogdieren - vleermuizen - foerageergebied: Het werkterrein dient als foerageergebied voor meerdere vleermuissoorten.
3. Zoogdieren - Das: Onder de weg is een achttal faunapassages aanwezig die gebruikt worden door de Das, waarvan twee mogelijk relevant voor de rioolrenovatie. Daarnaast is een viertal dassenwissels aanwezig dat de weg kruist, waarvan mogelijk drie relevant voor de rioolrenovatie.
4. Vogels - in broedseizoen beschermde nesten: Meerdere vogelsoorten komen tot broeden in of in de directe omgeving van het werkterrein en foerageren op o.a. het werkterrein.
5. Reptielen - Hazelworm en Levendbarende hagedis: Het werkterrein is ter hoogte van de hellingbossen onderdeel van het leefgebied van de Hazelworm en mogelijk leefgebied van de Levendbarende hagedis.
6. Dagvlinders - Sleedoornpage en Iepenpage: het werkterrein wordt mogelijk benut door foeragerende individuen.
7. Nachtvinders - Spaanse vlag: het werkterrein wordt mogelijk benut door foeragerende individuen.

Bestaande voorzieningen ter voorkoming van verkeersslachtoffers onder de dierenpopulatie

Faunapassages zijn aanwezig bij de volgende RD-coördinaten

1. 180.092/310.535
2. 180.105/310.538
3. 180.494/310.793
4. 180.772/310.068
5. 180.904/311.054
6. 180.958/311.066
7. 181.219/311.108 - mogelijk relevant voor de rioolrenovatie
8. 181.652/311.310 - mogelijk relevant voor de rioolrenovatie

Aansluitend zijn kleinwildrasters aanwezig, ter hoogte van het viaduct in de A2 aangevuld met een amfibieën scherm. Overigens is niet het gehele traject van de Sint Geertruidersweg, Moerslag en Bukel voorzien van de kleinwildrasters. Dit geldt ook voor de tracé van de rioolrenovatie.

Uitgangspunten voor de werkplanning

1. Vaatplanten - Grote leeuwenklauw: Werken buiten het bloeiseizoen, dus buiten de periode mei-augustus.
2. Zoogdieren - vleermuizen en Das: Werkzaamheden uitvoeren overdag.
3. Vogels - algemeen: Werken buiten het broedseizoen, of minimaal buiten het broedseizoen voorbereidende werkzaamheden starten die het werkterrein ongeschikt maken als broedlocatie.
4. Reptielen - Hazelworm en Levendbarende hagedis: Door gebruik te maken van de provinciale vrijstellingsregeling kan het werkterrein in de periode 15 augustus tot 30 september zonder ontheffing natuurwaardenvrij worden gemaakt.

5. Nachtvinders – Spaanse vlag: Werkzaamheden uitvoeren buiten de vliegperiode van de vlinder, dus buiten de periode juli tot en met augustus.

De werkzaamheden kunnen na het broedseizoen, dus na 15 augustus beginnen en op deellocatie 2 in verband met de Spaanse vlag na 1 september. Indien werkzaamheden pas in het late najaar kunnen starten, dan is het noodzakelijk om de bermen vooruitlopend op het werk natuurwaardenvrij te maken. Dit werk dient dan uiterlijk 30 september gereed te zijn.

Omgang met bestaande voorzieningen

- De twee mogelijk voor de rioolrenovatie relevante dassentunnels blijven gehandhaafd en functioneel. Beide tunnels dienen mogelijk met 6-10 meter verlengd te worden aan de zuidzijde in verband met de aanleg van een vrijliggend fietspad. De hoogteligging van nieuwe rioolstrengen met dit niet blokkeren.
- De kleinwildrasten worden hersteld na de rioolrenovatie.

Specifieke maatregelen in het kader van de zorgplicht

Algemeen

- Bij het uitvoeren van de werkzaamheden wordt een deskundige ingeschakeld op het gebied van de aangetroffen beschermde flora en fauna.
- Het verkennend natuurwaardenonderzoek, het verslag van de schouw, het aanvullend verkennend natuurwaardenonderzoek en voorliggend ecologisch werkplan dienen op het werk aanwezig te zijn en te allen tijden geraadpleegd kunnen worden, mede met het oog op interne en externe controle.
- De aannemer maakt in samenspraak met de ecologisch deskundige een werkplanning voor de uitvoering van de verschillende onderdelen uit voorliggend ecologisch werkplan.
- De ecologisch deskundige toetst voorstellen voor alternatieve werkhandelingen van de aannemer en verklaart deze al dan niet gewijzigd voor akkoord indien deze in lijn zijn met de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.
- Het uitvoerend personeel van de aannemer weet waar zich zwaarder beschermde flora en fauna bevinden.
- Het uitvoerend personeel van de aannemer wordt opgedragen om naar vermogen alert te zijn op niet-aangeduide en (streng) beschermde diersoorten en dienovereenkomstig te handelen.
- De ecologisch deskundige maakt verslag op van zijn handelingen en de afspraken die gemaakt zijn met de aannemer ten aanzien van de wijze van uitvoering van werkzaamheden en eventueel aangetroffen bijzonderheden. Deze verslagen worden toegezonden aan aannemer, toezichthouder en gemeente en dienen op het werk aanwezig te zijn, mede met het oog op interne en externe controle.
- In het uitzonderlijke geval dat streng beschermde planten of diersoorten aangetroffen worden die niet onder het ecologisch werkplan vallen, zal de aannemer en/of ecologisch deskundige het werk op de betreffende locatie direct stil laten leggen en in overleg treden met het bevoegd gezag (provincie Limburg) om zo tot een bevredigende oplossing te komen met het oog op de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.
- In het geval nalatigheid wordt geconstateerd door de ecologisch deskundige, toezichthouder of gemeente ten aanzien van de uitvoering van het gestelde in dit ecologisch werkplan, wordt de aannemer in de gelegenheid gesteld de nagelaten handeling te herstellen dan wel alsnog uit te voeren. Bij herhaald in gebreke blijven behouden de ecologisch deskundige, de toezichthouder en de gemeente zich het recht voor om de gang van zaken aanhangig te maken bij het bevoegd gezag (provincie Limburg) met het verzoek handhavend op te treden.
- In het uitzonderlijke geval dat onomkeerbare nalatigheid wordt geconstateerd ten aanzien van de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming, staat het de ecologisch deskundige, de toezichthouder en de gemeente vrij om het werk stil te laten leggen en het bevoegd gezag (provincie Limburg) te verzoeken handhavend op te treden.

Aandachtspunten bij de uitwerking van het plan voor de rioolrenovatie

- Ter plekke van een drietal dassenwissels worden faunapassages uitgewerkt in het plan voor herinrichting van de Bukel, met inbegrip van de toepassing van aansluitende kleinwildrasten, dekking, eventuele poorten en terugkeervoorzieningen. De hoogteligging van het riool is zodanig dat de in een later stadium aan te leggen dassentunnel (rond 300) niet geblokkeerd wordt, daarbij uitgaande van een dassentunnel met een lengte tot voor bij een aan de zuidzijde van de weg aan te leggen vrijliggend fietspad.
- De drie extra faunapassages komen te liggen ter hoogte van de volgende RD-coördinaten:
 1. 181.346/311.134 (nabij het wegkruis oostelijk van de T-kruising met de Moerslag)
 2. 181.547/311.240 (thv oostzijde buffer onderaan de Bukel)
 3. 181.620/311.663 (halverwege S-bocht Bukel, nabij zuidrand buffer Sint Geertruid)

Uitvoering werkzaamheden – algemeen

- Op het werkterrein wordt het gebruik van bouwverlichting zo beperkt mogelijk gehouden. Waar bouwverlichting nodig is, wordt vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting toegepast. Deze verlichting dient naar beneden gericht te zijn en uitstraling naar de niet noodzakelijkerwijs te verlichten omgeving dient voorkomen te worden.
- Het Natura2000-gebied Savelsbos, voor zover gelegen buiten het eigenlijke werkterrein, is verboden terrein voor werkhandelingen, depots en opslag, tenzij schriftelijk toestemming is verkregen van Staatsbosbeheer als terreineigenaar.
- Daar waar werkzaamheden dicht tegen beschermde habitattypen van het Natura2000-gebied Savelsbos plaatsvinden, zoals onderaan de Bukel, worden in overleg met en op aangeven van de ecologisch deskundige zo nodig tijdelijk linten gespannen om een duidelijk zichtbare werkgrens te markeren in het veld.

Natuurwaardenvrij maken werkterrein

- Vooruitlopend op de start van de eigenlijke voorbereidende werkzaamheden wordt, gezien de lengte van het werkterrein, door middel van de plaatsjesmethode onderzocht of en waar binnen het werkterrein Hazelwormen en Levendbarende hagedis aanwezig zijn. Dit onderzoek vindt bij voorkeur plaats in de periode april – september.
- Op basis van de resultaten met de plaatsjesmethode worden op aanwijzing van de ecologisch deskundige reptielschermen geplaatst. Dit gebeurt alleen op die plekken waar in het voortraject daadwerkelijk Hazelwormen en/of Levendbarende hagedissen zijn aangetroffen. Het scherm dient:
 1. Handmatig gezet te worden;
 2. Te bestaan uit een HPDE folie van 2mm dik;
 3. Bevestigd te worden aan houten palen of metalen pennen en dient minimaal 40cm boven maaiveld uit te steken;
 4. Minimaal 10cm ingegraven te worden;
 5. Zo opgebouwd te worden dat de palen/pennen aan de zijde van het werkterrein staan;
 6. Door de ecologisch deskundige op functioneren te worden gecontroleerd tijdens elk veldbezoek en dient bij gebreken door de aannemer hersteld te worden.
- In de periode half augustus tot eind september worden de aanwezige Hazelwormen en Levendbarende hagedissen door de ecologisch deskundige weggevangen op basis van de plaatsjesmethode. Gevangen exemplaren worden op een geschikte plek in de directe omgeving, maar buiten het werkterrein vrijgelaten.
- Vrijgave van de met reptielschermen afgegrensdde delen van het werkterrein geschiedt zodra vijf keer op rij geen dieren meer zijn aangetroffen door de ecologisch deskundige.
- Als basis voor het vrijgeven van het met reptielscherm afgegrensdde deel van het werkterrein geldt de schriftelijke natuurwaardenvrij verklaring van de ecologisch deskundige.
- Na het natuurwaardenvrij verklaren van voornoemde terreingedeeltes blijft het reptielscherm gehandhaafd totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Alleen indien het werk in de winter (november tot maart) tot afronding wordt gebracht, kan overwogen worden de schermen eerder te verwijderen, dus al in de periode november tot maart.
- De toplaag van de rioolsleuf en buffer met potentiële groeiplaatsen van de Grote leeuwenklauw worden op aanwijzing van de ecologisch deskundige tussen augustus en mei tijdelijk in depot gesteld en bij afronding van het project verwerkt in de toplaag van de nieuw gevormde toplaag.
- Van delen van het werkterrein die gelegen zijn binnen het reptielscherm wordt de toplaag pas verwijderd na de natuurwaardenvrij verklaring ten aanzien van Hazelworm en Levendbarende hagedis.

Maatregelen gedurende de werkzaamheden

- De bestaande kleinwildraster worden hersteld na afronding van de rioolrenovatie.
- De hoogte van de toe te passen kleinwildraster is 1,0 meter. Het gaas heeft een maaswijdte van 25,4mm vertikaal en 50,8mm horizontaal met krimp. Het raster wordt aanvullend 20cm ingegraven en aan de onderzijde 30cm haaks omgezet naar de wildzijde.
- Het raster wordt mechanisch opgespannen.
- De palen van het raster staan aan de wegzijde, zodat bijvoorbeeld Dassen niet over het hek kunnen klimmen.
- De hoek en eindpalen hebben een minimale diameter van 12/14cm en zijn voorzien van schoorpalen, terwijl de tussenpalen een minimale diameter hebben van 8/12cm. De eind en hoekpalen staan minimaal 1,40m in de grond en de tussenpalen 0,80m.
- Te herstellen weipoorten en klappoorten in het kleinwildraster dienen eveneens van raster te worden voorzien, om te voorkomen dat op deze locaties Dassen alsnog op de weg terecht komen.

- De ecologisch deskundige controleert het herstellen van de kleinwildrasten. Geconstateerde gebreken dienen door de aannemer te worden hersteld.

De ecologisch deskundige

(conform de provinciale 'Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg'; provinciaal blad 5634, 6 december 2017)

Onder een deskundige wordt hier verstaan:

- Een inhoudelijk medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau;
- Of een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Of een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Of een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau;
- Of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie;
- Of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van monitoring en/of bescherming van soorten.

En

Aantoonbaar ervaring heeft met de voor het werkteerrein relevante diersoorten.

Opgesteld door:

bureau VERBEEK
Lid van Netwerk Groene Bureaus